

RELIGION

Jødedom

MOSES OG UDFRIElsen FRA EGYPTEN I TORAHEN

Velkommen til School To Go og dagens undervisning!

Dette er et forløb i faget "Religion" om "Jødedom" i tre episoder, med de tre temaer: "Skabelsesberetningen", "Noah's Ark i Torahen", og til sidst "Moses og Udfrielsen fra Egypten i torahen". Der vil både være lytte-tekster og øvelser i episoderne.

Introduktion

I dag skal vi på en spændende rejse tilbage i tiden for at høre en af de mest berømte historier fra Torahen: Historien om Moses og udfrielsen af israelitterne fra slaveri i Egypten. Denne historie handler om mod, tro og kampen for frihed. Den viser os,

hvordan en mand ved navn Moses blev ledet af Gud til at føre sit folk væk fra hårdt arbejde og uretfærdighed til et nyt håb og et nyt hjem.

Men hvorfor er det vigtigt for os at lære om Moses og hans eventyr? Først og fremmest lærer denne historie os om vigtigheden af at stå op for det, der er rigtigt, selv når det virker umuligt. Det viser os, at mod og beslutsomhed kan føre til store forandringer. Vi lærer også om betydningen af tro og tillid. Moses og israelitterne måtte have tro og stole på, at de ville finde deres vej til frihed, selv når det virkede svært.

Desuden lærer historien om Moses os om vigtigheden af love og regler. Da Moses modtog De Ti Bud på Sinai-bjerget, var det en vigtig begivenhed, fordi disse love hjalp med at forme, hvordan vi tænker om retfærdighed og moral den dag i dag.

Så mens vi lytter til og lærer om Moses' rejse, kan vi tænke over, hvordan vi selv kan bruge disse lektioner i vores liv: At have mod til at stå op for os selv og andre, at have tro gennem svære tider, og at forstå, hvor vigtigt det er at følge regler, der hjælper os med at leve godt sammen.

Lad os dykke ned i denne gamle fortælling og finde ud af, hvordan Moses' eventyr stadig kan inspirere os i dag!

Mål for undervisningen:

- Jeg skal kunne navngive Moses og fortælle, at han ledte israelitterne ud af Egypten.
- Jeg skal kunne forklare, hvorfor Moses og israelitterne forlod Egypten.
- Jeg skal kunne identificere forskellige dele af historien, som De Ti Bud og delingen af Det Røde Hav.

Hvem var Moses?

Moses var en meget vigtig person i Torahen, som er en hellig bog for jødiske folk. Han voksede op i Egypten, men han var faktisk født ind i en familie af israelitter, som var slaver der. Da han blev voksen, valgte Gud ham til at hjælpe sit folk med at slippe væk fra slaveriet i Egypten og føre dem til et nyt hjem. Moses er kendt for mange store ting, som at dele Det Røde Hav, så israelitterne kunne slippe væk fra faraos soldater, og for at modtage De Ti Bud fra Gud på et bjerg, som er meget vigtige regler om, hvordan man skal leve et godt liv. Moses er en helt og en leder, som mange mennesker ser op til.

Hvordan hjalp Moses israelitterne med at blive fri fra slaveri i Egypten?

Moses hjalp israelitterne med at blive fri fra slaveri i Egypten på en meget speciel og modig måde. Først voksede Moses op i Egypten, selvom han var født ind i en familie af israelitter. Da han blev voksen, fandt han ud af, hvordan hans folk, israelitterne, blev behandlet dårligt og holdt som slaver af egypterne.

En dag talte Gud til Moses gennem en brændende busk, som brændte, men ikke blev ødelagt. Gud fortalte Moses, at han var udvalgt til at lede israelitterne ud af slaveri og ind i et nyt land, hvor de kunne leve frit. Selvom det var en meget stor opgave, sagde Moses ja til at hjælpe.

Moses gik til Egyptens konge, Farao, og bad ham om at lade israelitterne gå fri. Men Farao nægtede. For at vise, at han mente det alvorligt, sendte Gud ti plager over Egypten. Disse plager var meget hårde og fik egypterne til at lide. De inkluderede ting som frøer overalt, mørke, og endda en plage, hvor de førstefødte i hver egyptisk familie døde. Efter hver plage bad Moses Farao om at lade israelitterne gå, men Farao nægtede, indtil den tiende plage.

Efter den sidste og værste plage gav Farao endelig efter og lod israelitterne gå. Moses førte derefter sit folk væk fra Egypten. Men da Farao skiftede mening og sendte sin hær efter dem, stod Moses og israelitterne ved kanten af Det Røde Hav, fanget og bange. Det var da, at Moses viste sin tro og lederskab ved at strække sin stav ud over havet, og et mirakel skete. Gud delte vandene i Det Røde Hav, så der var en tør vej igennem, og israelitterne kunne gå sikkert over til den anden side. Da egypternes hær forsøgte at følge efter, lukkede vandene sig om dem, og israelitterne var fri.

Moses hjalp israelitterne med at blive fri ved at lytte til Gud, ved at være modig og ved at lede sit folk med tro og håb, selv når det så umuligt ud. Og det var sådan, Moses hjalp israelitterne med at blive fri fra slaveri i Egypten.

Hvad var de ti plager, og hvorfor sendte Gud dem over Egypten?

De ti plager var en række meget dårlige ting, som Gud sendte over Egypten for at vise Farao, Egyptens konge, at han skulle lade israelitterne, som var holdt som slaver, gå fri. Farao ville ikke lytte til Moses, da han bad om frihed for israelitterne, så Gud sendte disse plager for at overbevise ham.

- Vand til Blod: Guds første plage forvandlede alt vand i Egypten til blod. Det betød, at egypterne ikke kunne drikke vandet, fordi det var blevet til blod, hvilket gjorde det meget svært for dem at finde rent drikkevand.
- Frøer: Den anden plage var en masse frøer, der kom overalt i Egypten. Frøerne var i folks huse, i deres senge, og endda i deres madlavningsskåle. Det var meget ubehageligt og irriterende.

- Myg: Den tredje plage bragte en masse myg, som bed og generede både mennesker og dyr over hele Egypten.
- Fluer: Efter myggene kom der en plage af fluer, som også var overalt og gjorde livet meget ubehageligt for egypterne.
- Pest over Husdyrene: Den femte plage var en sygdom, der dræbte mange af egypternes husdyr, som køer og får. Dette var et stort problem, fordi egypterne brugte disse dyr til mad og arbejde.
- Bylder: Den sjette plage forårsagede smertefulde bylder eller sår på både menneskers og dyrs kroppe.
- Hagl: Den syvende plage var et voldsomt haglvejr, som ødelagde afgrøder og huse og kunne såre mennesker og dyr udenfor.
- Græshopper: Efter haglen kom græshopper, som åd det, der var tilbage af planter og afgrøder. Dette efterlod ikke meget mad til egypterne.
- Mørke: Den niende plage gjorde Egypten helt mørkt i tre dage. Egypterne kunne ikke se noget som helst, og det var svært for dem at gøre noget som helst uden lys.
- Død af Førstefødte: Den tiende og sidste plage var den mest alvorlige. Den førstefødte i hver egyptisk familie døde. Denne plage gjorde så stort et indtryk på Farao, at han endelig lod israelitterne gå.

Gud sendte disse plager for at vise sin magt og for at få Farao til at indse, at han skulle lade israelitterne gå fri. Gud ønskede at vise, at han passede på sit folk og ville gøre alt for at beskytte dem og give dem frihed.

Hvordan delte Moses Det Røde Hav, og hvorfor er denne begivenhed vigtig?

Da Moses og israelitterne var på flugt fra Egypten for at blive fri fra slaveri, kom de til et stort vand kaldet Det Røde Hav. Bag dem var den egyptiske hær ledet af Farao, som var kommet efter dem for at bringe dem tilbage til Egypten. Israelitterne var fanget og vidste ikke, hvad de skulle gøre, fordi de ikke kunne krydse det store hav foran dem, og de kunne ikke vende tilbage på grund af den fare, der ventede dem fra hæren.

Moses, som ledte israelitterne, vidste, at de kun kunne stole på Gud for at blive reddet. Gud fortalte Moses at løfte sin stav og strække sin hånd ud over havet. Da Moses gjorde dette, skete der noget utroligt. Gud sendte en stærk østenvind, der blæste hele natten og fik vandet i Det Røde Hav til at dele sig i to, med en sti af tørt land i midten. Vandet stod op som to store vægge på hver side af stien.

Israelitterne gik igennem havet på det tørre land, helt sikkert til den anden side. Da den egyptiske hær forsøgte at følge efter dem ind i havet, lod Gud vandet vende tilbage til sin normale tilstand, og hæren blev fanget i vandet og kunne ikke nå israelitterne.

Denne begivenhed er meget vigtig, fordi den viser, hvordan Gud beskyttede sit folk og hjalp dem med at undslippe fra slaveriet. Det viser også, at selv når alt ser umuligt ud, kan der findes en vej ud, hvis man har tro. Delingen af Det Røde Hav er et af de mest spektakulære mirakler i historien om israelitterne, og det minder os om Guds magt og hans omsorg for dem, der stoler på ham.

Hvad er De Ti Bud, og hvordan påvirker de os i dag?

De Ti Bud er ti meget vigtige regler, som Gud gav til Moses på et bjerg, der hedder Sinai, for mange, mange år siden. Disse regler blev givet til israelitterne, folket Moses førte ud af Egypten, men de er også blevet vigtige for mange mennesker rundt om i verden, uanset religion. De Ti Bud handler om, hvordan man bør opføre sig over for Gud og over for andre mennesker.

Her er, hvad De Ti Bud siger, gjort enkelt:

- Du må kun have én Gud. Det betyder, at vi skal respektere og elske Gud mere end noget andet.
- Du må ikke lave billeder af Gud og tilbede dem. Vi bør ikke lave statuer eller billeder og behandle dem, som om de var Gud.
- Du må ikke misbruge Guds navn. Det betyder, at vi skal tale respektfuldt om Gud og ikke bruge hans navn på en dårlig måde.
- Husk sabbatsdagen og hold den hellig. Vi bør tage en dag om ugen, hvor vi hviler og tænker på Gud, ligesom Gud hvilede på den syvende dag, da han skabte verden.
- Ær din far og din mor. Det betyder, at vi skal respektere og tage os godt af vores forældre.
- Du må ikke slå ihjel. Vi bør værne om andres liv og behandle alle med venlighed.
- Du må ikke begå ægteskabsbrud. Det betyder, at mennesker, der er gift, skal være trofaste over for hinanden.
- Du må ikke stjæle. Vi skal respektere andres ting og ikke tage noget, der ikke tilhører os.
- Du må ikke tale usandt om din næste. Vi bør altid sige sandheden og ikke lyve om andre mennesker.
- Du må ikke begære din næstes ejendom. Det betyder, at vi ikke skal være misundelige på, hvad andre har, og ønske os det, som om det var vores eget.

Disse regler påvirker os stadig i dag, fordi de lærer os om, hvordan vi kan leve godt sammen med andre. De handler om at være ærlige, respektere hinanden, tage sig af vores familier og være gode ved andre mennesker. Selvom De Ti Bud er meget gamle, hjælper de os med at forstå, hvad der er rigtigt og forkert, og hvordan vi kan være gode mennesker.

Hvordan viser historien om Moses og udfrielsen fra Egypten vigtigheden af lederskab og tro?

Historien om Moses og udfrielsen af israelitterne fra Egypten er en utrolig fortælling, der lærer os meget om lederskab og tro.

Moses var en leder, som ikke altid var sikker på sig selv. Han tvivlede endda på, om han kunne være den person, der førte sit folk til frihed. Men med tro og tillid til Gud tog han denne enorme opgave på sig. Moses' lederskab viser os, at for at være en god leder, behøver man ikke altid at være den stærkeste eller den mest selvsikre. Det, der virkelig tæller, er villigheden til at stå op for det, der er rigtigt, og at følge den vej, man tror på, selv når det er svært.

Tro spiller også en kæmpe rolle i denne historie. Moses og israelitterne måtte have tro på, at Gud ville lede dem væk fra slaveriet og ind i et nyt land, hvor de kunne leve frit. Da de stod foran Det Røde Hav med den egyptiske hær lige bag sig, kunne det have set umuligt ud at undslippe. Men med tro og ved at følge Guds vejledning delte Moses havet og skabte en vej til frihed for sit folk.

Denne historie lærer os, at lederskab ofte handler om at tro på sig selv og dem, man leder, selv i de mest udfordrende tider. Det handler også om at have tro på noget større end os selv, hvad end det betyder for dig. Moses viste, at selv når situationen ser håbløs ud, kan tro og lederskab skabe en vej frem.

For os i dag betyder det, at når vi står over for udfordringer, uanset hvor store de er, kan vi huske på Moses' eksempel. Vi kan lære at lede med venlighed, at have mod til at stå op for, hvad vi tror på, og at have tro på, at vi kan overkomme forhindringer, selv når de ser uoverkommelige ud. Det lærer os også vigtigheden af at hjælpe og lede hinanden mod et bedre sted, ligesom Moses gjorde med sit folk.

Hvilke udtryk og grundbegreber skal man kunne om dette emne?

Når vi lærer om Moses og udfrielsen fra Egypten, er der nogle vigtige ord og ideer, vi skal forstå. Her er nogle af dem forklaret, så det er nemt at forstå:

- Moses: En meget vigtig person, som Gud valgte til at hjælpe israelitterne med at slippe fri fra slaveri i Egypten.
- Israelitter: Et folk, der levede i Egypten, hvor de blev holdt som slaver. De er også kendt som Guds folk, fordi Gud havde særlige planer for dem.
- Egypten: Et land i Afrika, hvor israelitterne var slaver under Farao.
- Farao: Kongen af Egypten, som ikke ville lade israelitterne gå fri.
- De Ti Plager: Ti meget dårlige ting, som Gud sendte over Egypten for at få Farao til at lade israelitterne gå.
- Det Røde Hav: Et stort hav, som Moses delte i to, så israelitterne kunne gå igennem på tørt land, mens de flygtede fra Egypten.

- De Ti Bud: Regler, som Gud gav til Moses på et bjerg, for at vise israelitterne, hvordan de skulle leve og behandle hinanden.
- Tro: At have tillid til og tro på Gud, selv når tingene ser svære eller umulige ud.
- Lederskab: Evnen til at guide og hjælpe andre mennesker, ligesom Moses hjalp israelitterne.
- Frihed: At være fri og ikke være slave; israelitterne ønskede at være fri fra slaveri i Egypten.

Disse ord og ideer hjælper os med at forstå historien om, hvordan Moses ledte israelitterne til frihed, og hvordan de lærte at stole på Gud og følge hans vejledning. Det er en historie om mod, tro og at arbejde sammen for at opnå noget meget vigtigt: frihed.

Nu er det tid til at lave nogle opgaver og tænke over det vi har lært.

Arbejdsopgaver:

1. Tegn Moses' Historie: "Tegn din yndlingsdel af Moses' historie. Det kan være, når han deler Det Røde Hav, eller når han får De Ti Bud."
2. Lav et Kort: "Lav et simpelt kort med din makker, der viser, hvor Egypten ligger, hvor Det Røde Hav er, og hvor Det forjættede Land ligger."
3. De Ti Bud Memory Spil: "Lav kort med din makker, der viser De Ti Bud. Bland dem og prøv at finde par, der passer sammen."
4. Rollespil: "Lav et lille skuespil med din gruppe, hvor I genopfører, hvordan Moses førte israelitterne ud af Egypten."
5. Diskussionsgruppe: "Snak i små grupper om, hvordan det må have føltes for israelitterne at blive ledt af Moses, og hvad vi kan lære af det."

Når du har svaret på opgaverne, så slutter denne episode.

Her starter ideerne til lærerne:

Ideer til læreren

- Interaktiv Fortælling: Brug en interaktiv fortællingsteknik, hvor eleverne kan vælge forskellige dele af historien at høre mere om. Det kan involvere at vælge, om de vil høre mere om De Ti Bud, delingen af Det Røde Hav eller noget tredje.
- Gæstetalere: Inviter en ekspert eller religiøs leder til at tale om betydningen af Moses' historie i dag.
- Kreative Projekter: Lad eleverne skabe deres egne tavler med De Ti Bud ved hjælp af ler eller papmaché.
- Vandeksperiment: Lav et simpelt eksperiment, der viser, hvordan vand kan flytte sig (ikke deling af vand, men mere som et sjovt videnskabeligt eksperiment), for at skabe forbindelse til delingen af Det Røde Hav.
- Diskussionsrunde: Afhold en klasse diskussion om vigtigheden af lederskab og tro baseret på Moses' historie, hvor eleverne kan dele deres tanker og lære af hinanden.